

**Bezpečnost a ochrana zdraví žáků
ve školách, při činnostech
organizovaných školou
a při mimoškolních činnostech**

**Výběr časopiseckých článků
a odpovědí na dotazy veřejnosti**

www.bozpinfo.cz

2008

Obsah:

Část A Články – výběrová bibliografie	3
1. Tematické přílohy	3
1.1 BOZP ve školství	3
2.2 BOZP při mimoškolních činnostech	4
2. Rubrika Téma týdne	6
3. Ostatní články	7
Část B Otázky a odpovědi	9

Název: Bezpečnost a ochrana zdraví žáků ve školách, při činnostech organizovaných školou a při mimoškolních činnostech. Výběr časopiseckých článků a odpovědí na dotazy veřejnosti.

Zdroj: oborový portál BOZPinfo (www.bozpinfo.cz)

Datum zpracování: 1. 12. 2008

Materiál vznikl pro potřebu konference „Nad školským zákonem a jeho změnami ve prospěch zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví mladé generace i jejích učitelů“.

Pořadatel konference: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., Jeruzalémská 9, 116 52 Praha 1

Datum a místo konání konference: 12.12.2008, PARKHOTEL, Praha 7

Další články a informace k tématu bezpečnost a ochrana zdraví dětí a žáků ve školách a při mimoškolních činnostech i k tématu BOZP učitelů, bezpečného prostředí škol a školských zařízení apod. najdete na oborovém portálu www.bozpinfo.cz.

Část A

Články – výběrová bibliografie

1. Tematické přílohy

1.1 BOZP VE ŠKOLSTVÍ

Rubrika BOZP VE ŠKOLSTVÍ je zaměřena na bezpečnost a ochranu zdraví při práci ve školství. Jejím cílem je poskytnout pomoc a rady v této oblasti ředitelům škol, učitelům a dalším pracovníkům ve školství. Pro tuto bibliografii byly vybrány články z rozmezí let 2004 až 2006. Citace jsou řazeny chronologicky sestupně.

Metodické pokyny pro školy

Metodické pokyny k zajištění BOZ pro školy, jejichž zřizovatelem není ministerstvo.
19.06.2006

Zrušené předpisy

Zrušené předpisy týkající se BOZP ve školství.
12.01.2006

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy

Metodický pokyn z 22.12.2005, platí sice jen pro školy zřizované MŠMT, ale pokyn sám uvádí, že jej podpůrně mohou využívat i další školy, zapsané ve školském rejstříku. A protože se zabývá některými oblastmi a problémy, které neřeší žádný jiný právní předpis, určitě stojí za pozornost. Může posloužit také jako metodická pomůcka při vytváření směrnic školy.
12.01.2006

Postup při hlášení, vyšetřování a projednávání zpráv o všech typech školních úrazů.

Metodika řešení školních úrazů.
14.03.2005

Poučení žáků

Formulář pro organizaci poučení žáků pro školní rok a před odchodem na prázdniny.
03.03.2005

Záznam o úvodním seznámení žáků při nástupu do školy

Záznam o úvodním seznámení žáků při nástupu do školy.
02.03.2005

Odpovědnost za BOZP ve školách má ředitel

Hlavní odpovědnost za BOZP ve školách mají ředitelé, i když je na škole přítomen bezpečnostní technik nebo pověřená osoba pro tuto činnost. Ředitelé mohou pověřit nějakou firmu, aby na základě smlouvy tuto oblast pro ně zabezpečovala. Smlouva může obsahovat i různé sankce vůči firmě v případě, že povinnosti řádně neplní.
06.09.2004

Ve školce jako doma: Bezpečnost a ochrana zdraví dětí v mateřských školách

Svoji postýlku, svůj záchůdek, svoje umyvadélko a žádnou zlou čarodějnici – to není jen sen všech sedmi trpaslíků. Něco takového si přejí zažít také děti v mateřských školách a hlavně jejich maminky. A tak jim nezbyvá, než věřit paním učitelkám a hlavně předpisům, kterými se personál ve školách musí řídit. Mohou je ale ochránit? Mohou. Nejsou totiž zrovna jednoduché – víte třeba, kolik stupňů musí mít teplá voda tekoucí z kohoutku v koupelně mateřské školky? Většina odpovědí by zřejmě zněla „tak akorát“, ale tak jednoduché to zřejmě nebude.

06.09.2004

BOZP ve školství z hlediska orgánů státního odborného dozoru

Výkon dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci ve školách jako celku je v působnosti orgánů státního odborného dozoru, tzn. Českého úřadu bezpečnosti práce a Inspektorátu bezpečnosti práce. Kontrolu dodržování stavu bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při činnostech, které přímo souvisejí s výchovou a vzděláváním, provádí Česká školní inspekce a Svazová inspekce bezpečnosti práce Českomoravského odborového svazu pracovníků školství.

06.09.2004

Cesta k plným textům uvedených článků: [www.bozpinfo](http://www.bozpinfo.cz) / KNIHOVNA BOZP / ČÍTÁRNA – Tematické přílohy / BOZP ve školství.

1.2 BOZP PŘI MIMOŠKOLNÍCH AKTIVITÁCH

Rubrika BOZP PŘI MIMOŠKOLNÍCH AKTIVITÁCH vznikla v r. 2006 ve spolupráci se Sdružením mladých ochránců přírody (SMOP) v rámci projektu České rady dětí a mládeže (ČRDM), podpořeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Citace vybraných příspěvků jsou výhradně z tohoto období.

Zimní tábor

Pobyt na horách v zimních měsících (zimní tábor, výcvikové kurzy, ...) patří v mnoha kolektivech k běžné celoroční činnosti (např. v době jarních prázdnin). Vzhledem k terénu, klimatickým podmínkám i programovému obsahu je to bezesporu pro děti velmi atraktivní akce, z hlediska pořadatele akce a vedoucího dětského kolektivu je to však z bezpečnostního pohledu akce rizikovější a má svá specifika.

20.12.2006

Činnost v místnosti

Leckdo namítá, že místnost je z hlediska nebezpečí úrazu či jiné nehody poměrně bezpečná a je zbytečné o ní hovořit příliš podrobně. Zdaleka tomu tak však není – úrazů v místnosti není málo. A většině z nich by se dalo předejít, pokud by byla všeobecně známa a dodržována základní pravidla:

06.03.2006

Práce s nástroji a náradím

Každý nástroj i každé náradí se mohou stát nebezpečnými nejen tomu, kdo je používá, ale i jeho okolí. A to platí i v případě zcela běžných a za normálních okolností zcela neškodných věcí. Riziko se jistě značně sníží, budeme-li dbát na dodržování následujících zásad a pravidel:

06.03.2006

Chůze po silnici

Při chůzi po silnici jsou děti vždy vystaveny zvýšenému nebezpečí. Tuto problematiku řeší pravidla silničního provozu - zákon č. 361/2000 Sb. (v platném znění).

06.03.2006

Pohyb ve městě

Při pohybu ve městě platí samozřejmě běžné zásady bezpečnosti, ale existují i jisté zvláštnosti:

06.03.2006

Koupání

Koupání a hry ve vodě jsou pro děti velmi přitažlivé a oblíbené. Z pohledu bezpečnosti práce jsou to však činnosti velmi rizikové. To samozřejmě ale neznamená, že je nebudeme zařazovat do programu. Není třeba se jich bát za předpokladu, že budeme důsledně dodržovat předpisy a zásady bezpečnosti.

06.03.2006

Sportovní závody, soutěže a hry

Závodění a soutěžení je „kořením“ každé činnosti ve volném čase. U dětí, jimž je hravost a soutěžení přirozené, to platí dvojnásob. Před akcí samotnou byste se měli držet následujících zásad:

06.03.2006

Terénní a noční hry

Tyto typy her jsou pro děti velmi přitažlivé, je tu však nebezpečí úrazu nebo nehody. Toto nebezpečí je navíc ještě umocněno tím, že děti se často pohybují rozptýleně po velkém prostoru, takže o nich vedoucí nemá přehled. Proto je velice důležité dbát bezpečnostních zásad.

06.03.2006

Činnost v přírodě

Jistě bychom našli mnoho různých důvodů, proč jezdit do přírody. Pobyt na zdravém vzduchu je pro děti, zvláště ty městské, velmi žádoucí. Kromě toho příroda nabízí nepřeberné množství možností pro stanovení programu.

06.03.2006

Činnost na hřišti a v tělocvičně

Hřiště a tělocvična – místa určená k hrám a dovádění, kde se uvolňuje – často velmi nenuceně – nahromaděná dětská energie. Proto je třeba při činnostech na hřišti, v tělocvičně i na jiných sportovištích věnovat dětem zvýšenou pozornost a dodržovat tato základní pravidla:

06.03.2006

Nůžky a nůž

Nůžky a nůž patří mezi dětmi nejběžněji používané nástroje. Běžnost jejich používání často svádí k podceňování i těch nejzákladnějších pravidel bezpečného zacházení s nimi:

06.03.2006

Sekera a pila

Sekera a pila patří jistě k nejdůležitějším nástrojům při pobytu v přírodě. Platí zde dvojnásob, že základem bezpečnosti je jejich bezvadný stav. Jsou dobrými pomocníky, pokud je s nimi zacházeno podle určitých zásad:

06.03.2006

Kdo může pracovat s dětmi při organizované činnosti ve volném čase mimo školu?

Z právního hlediska může založit oddíl, kroužek či jinak nazvaný kolektiv právnická či fyzická osoba. Nejčastějším zřizovatelem jsou nejrůznější občanská sdružení, školy, odborové organizace, akciová společnost či živnostníci.

01.03.2006

Cesta k plným textům uvedených článků: [www.bozpinfo](http://www.bozpinfo.cz) / KNIHOVNA BOZP / ČÍTÁRNA – Tematické přílohy / BOZP při mimoškolních aktivitách.

2. Rubrika Téma týdne

Tato část obsahuje citace vybraných článků publikovaných v rubrice TÉMA TÝDNE. Citace z let 2004 až 2008 jsou uvedeny v chronologicky sestupném řazení.

Jsou letní dětské tábory bezpečné?

Letní dětské tábory nabízejí mnohá dobrodružství. Například v podobě různých bojových her nebo činností, v nichž je třeba prokázat odvahu. Bohužel mnohdy přinášejí i dobrodružství nechtěná, která mohou mít smutný konec. O tom, jak se řeší bezpečnost na vybraných táborech, aniž by bylo nutné slevovat na pestrosti a dobrodružnosti, jsou následující řádky.

14.07.2008

Prevence rizik, úrazů a negativních projevů chování dětí a mládeže

V Praze na Novotného lávce probíhala 11. června 2008 konference na téma Prevence rizik, úrazů a negativních projevů chování dětí a mládeže. V rámci projektu Mediální a osvětové nástroje kultivace lidských zdrojů ji pořádal Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i. Zkrácenou verzi přednášek a hlavní postřehy najdete v tomto Tématu týdne.

16.06.2008

Stále aktuální téma - bezpečnost a ochrana zdraví mládeže

K velké radosti dětí a mládeže se milovými kroky přibližuje konec školního roku. Budou se bilancovat nejen dosažené studijní výsledky, ale i negativní a zcela zbytečné události, ke kterým v průběhu školního roku došlo. Řeč je o úrazech.

14.05.2007

Bezpečnost práce s dětmi při zvláštních činnostech a zahraniční akce pro kolektivy dětí a mládeže

Zvláštní činnosti jsou ty, které např. nebývají běžnou náplní aktivit kolektivů dětí a mládeže. Při takových činnostech hrozí zpravidla zvýšené riziko ohrožení, úrazu a vzniku škody. Jak napomoci eliminaci těchto rizik se dočtete v tomto Tématu týdne.

22.05.2006

Jak se nenechat zavřít za práci s dětmi a mládeží, plus pár drobností navrch

Několik nedávno zveřejněných článků k bezpečnosti při práci s dětmi a mládeží možná nahání strach. Snad to vypadá, že každý, kdo chce věnovat zdarma svůj volný čas této činnosti, stojí vlastně, jak se říká, „jednou nohou v kriminále“. Aby tomu tak nebylo, je dobré respektovat některé zásady uvedené v tomto Tématu týdne.

24.04.2006

Bezpečnost práce při mimoškolní výchově dětí a mládeže

Dnešní téma týdne bychom rádi věnovali bezpečnosti dětí a ochraně jejich zdraví při mimoškolních aktivitách. Pro někoho může být toto téma z hlediska BOZP okrajovou záležitostí, protože se ve volnočasových aktivitách nestává tolik úrazů nebo skoronehod, jako např. ve stavebnictví, ale bezpečnost našich dětí je i tak velmi důležitá. I z toho důvodu doprovází Téma tohoto týdne i obsáhlá Tématická příloha.

06.03.2006

Ochrana žáků a učitelů před hlukem

Křik dětí, běhání po chodbách, dílny, hudební výchova - hluk je se školním prostředím neoddělitelně spojen. Pokud ovšem škola nemá akusticky optimalizované prostory, může hluková kontaminace způsobovat potíže žáků při chápání a opožděný vývoj schopnosti číst a jazykových dovedností, výjimečný pak není ani nárůst agresivního chování a stres, včetně vzestupu stresových hormonů v krvi a tlaku krve.

06.02.2006

Vyhláška č. 64/2005 Sb. o evidenci úrazů dětí žáků a studentů

Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy vydalo na základě zákona 561/2004 Sb. (v platném znění). § 29 odst. 3 vyhlášku č. 64/2005 Sb. o evidenci úrazů dětí žáků a studentů. Z řad odborné veřejnosti se vynořila řada doplňujících otázek, proto jsme požádali paní Lenku Charvátovou o rozbor. Na její připomínky reagoval svazový inspektor BOZP Ing. Jan Romaněnko.

14.03.2005

Úvod k tématické příloze BOZP ve školství

Problematika Bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) ve školách a školských zařízeních není populární téma a je neustále podceňovaným fenoménem, který dlouhá léta zůstává na okraji dění. Stávající statistiky úrazovosti jsou neúprosné. Pokud hovoříme o školních úrazech, stalo se v ČR v minulém období více než 43 tis. úrazů, z toho 4 s následkem smrti.

06.09.2004

Cesta k plným textům uvedených článků: [www.bozpinfo](http://www.bozpinfo.cz) / KNIHOVNA BOZP / ČÍTÁRNA –
Téma týdne.

3. Ostatní články

Citace dalších vybraných článků publikovaných na dalších místech oborového portálu www.bozpinfo.cz jsou z let 2004 až 2008. Pořadí citací je v chronologicky sestupném řazení.

Právní předpisy týkající se BOZP ve školství

Právní základ zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výchově a vzdělávání žáků je především v obecně závazných právních předpisech. Nejdůležitější z nich jsou samozřejmě předpisy z oblasti školských předpisů. Na školy a školská zařízení se vztahují také předpisy vycházející ze zákoníku práce (pozn. VÚBP, v.v.i.: zák. č. 262/2006 Sb.) a ze zákona č. 309/2006 Sb. (v platném znění).

13.06.2008

Školské úrazy v ČR

Na příkladech školního roku 2005 / 2006 a 1. pololetí následujícího školního roku je analyzována úrazovost dětí, žáků a studentů českých škol.

12.10.2007

Hluk ve školách – Česká republika

Analýza akustických podmínek školních budov v České republice. Odhalení nejčastějších příčin kontaminace školního prostředí hlukem a doporučené způsoby odstranění rušivých zvuků v závislosti na charakteru školních prostor.

07.02.2006

Škola a předpisy o BOZP

Rozhovor s PaedDr. Pavlem Skácelíkem místopředsedou ČMKOS a místopředsedou Rady vlády pro BOZP na téma bezpečnost a ochrana zdraví ve školství.

06.09.2004

Cesta k plným textům uvedených článků: www.bozpinfo.cz / KNIHOVNA BOZP / ČÍTÁRNA – Články / Školství.

Další odborné články k tématu bezpečnost a ochrana zdraví dětí a žáků ve školách a při mimoškolních činnostech i k tématu BOZP učitelů, bezpečného prostředí škol a školských zařízení atd. najdete na oborovém portálu www.bozpinfo.cz.

Část B Otázky a odpovědi

V této části zařazujeme otázky a odpovědi k bezpečnému prostředí škol a školských zařízení a k zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a při činnostech organizovaných školou, publikovaných na serveru www.bozpinfo.cz. V tomto výběru jsou zařazeny ty otázky a odpovědi, které odpovídají zadání a které jsou vzhledem k datu zpracování tohoto dokumentu v souladu s platnými právními předpisy. Výběr obsáhl roky 2004 a 2008, jednotlivé dotazy jsou uváděny v chronologicky sestupném řazení.

Jak a z čeho poučit žáky před praxí v zahraničí

Na dotaz odpověděla JUDr. Eva Dandová
25.06.2008

V čem proškolit žáky střední školy, kteří pojedou na týdenní praxi do zahraničí. Praxi pořádá škola a žáci pojedou v doprovodu pedagogického pracovníka.

Je pravdou, že ve školských předpisech se kromě ustanovení § 29 zákona č. 561/2004 Sb. (v platném znění, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) zmínka o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků a studentů není. Každá škola má však povinnost vydat svůj školní řád, každé školské zařízení má povinnost vydat vnitřní řád a do těchto předpisů by se měli zapracovat mimo jiné zásady bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a studentů. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo před časem Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy č.j. 3 014/2005 – 25 a v něm stanovilo, že je sice určen pro právnické osoby vykonávající činnost škol zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, ale že i ostatní školy zapsané do školského rejstříku a poskytovatelé služeb souvisejících se vzděláváním a výchovou jej mohou užívat podřídně.

A právě tento Metodický pokyn stanoví v článku 20 podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a studentů při zahraničních výjezdech. Především se zde stanoví, že „Školy odpovídají za bezpečnost a ochranu zdraví žáků při zahraničních výjezdech, které organizují v rámci vzdělávání nebo s ním přímo souvisejících činnostech. O konkrétních opatřeních a poučení žáků, případně jejich zákonných zástupců, se pořizuje před uskutečněním výjezdu záznam o poučení podepsaný jeho účastníky. Přiměřeně se použijí

ustanovení čl. 15 a 16 (tj. ustanovení o lyžařském výcviku a sportovně turistických kursech). Mezi účastníky výjezdu do zahraničí zařadí škola pouze ty žáky, kteří předloží písemný souhlas zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka a mají uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu platné na území příslušného státu a pojištění léčebných výloh v zahraničí nebo v případě výjezdu do členského státu Evropské unie mají Evropský průkaz zdravotního pojištění nebo potvrzení tento průkaz nahrazující.“

Platí zásada, že škola nezařadí mezi účastníky zájezdu žáky, kteří nepředloží písemný souhlas zákonného zástupce (netýká se zletilých žáků středních škol) a neprokáží se, že mají uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu platné na území příslušného státu a Evropský průkaz zdravotního pojištění, resp. pojištění léčebných výloh v zahraničí.

Vzhledem k tomu, že rizikovost těchto akcí je zvýšená s ohledem na jazykovou bariéru některých žáků při dorozumívání v cizině, je třeba věnovat zvýšenou pozornost poučení žáků. O poučení žáků a jejich zákonných zástupců musí být sepsán zápis, který dotyční podepíší. Poučení žáků je věnován samostatný článek Metodického pokynu – článek 9, kde se stanoví, že škola zajistí, aby žáci byli poučeni o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech, jichž se účastní při vzdělávání nebo v přímé souvislosti s ním. Žáky zároveň seznámí s konkrétními pokyny, právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a se zásadami bezpečného chování, s možnými riziky a odpovídajícími následnými opatřeními, se kterými se mohou žáci setkat ve škole, jejím okolí a při činnostech mimo školu (například nebezpečí od neznámých lidí, nebezpečí násilí a šikany, nálezy nebezpečných předmětů apod.). Dále žáky seznámí s ustanoveními předpisů a pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, pokud se vztahují na příslušnou činnost, akci nebo pracoviště a průběžně také s ustanoveními školního řádu, vnitřního řádu, řádů dílen,

laboratoří, odborných pracoven, sportovních zařízení, tělocvičen a hřišť a jiných pracovišť a s dalšími opatřeními školy, jež mohou mít bezpečnostně preventivní význam. Dokladem o provedeném poučení je záznam poučení (např.: v třídní knize), přílohou je osnova poučení. Pokud to stanoví předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, nebo je-li to odůvodněno rizikem činnosti, budou znalosti žáků ověřeny.

Vzhledem k tomu, že řada zahraničních zájezdů je pořádána za účelem lyžařského výcviku nebo jiné sportovně turistické akce odkazuje metodický pokyn, aby se přiměřeně použily články 15 o lyžařském výcviku a článek 16 o sportovně turistických kursech. To v praxi znamená, že počty žáků ve skupinách a družstvech a tomu odpovídající počty pedagogických pracovníků se stanoví podle charakteru akce. Při poučení žáků musíte brát v úvahu především o jak staré žáky se jedná, kam pojedou, jestli jsou již natolik jazykově vybaveni, že se tam bez problémů domluví apod.

Bezpečnost a ochrana zdraví žáků na soustředění

Na dotaz odpověděla JUDr. Eva Dandová
05.03.2008

Jezdíme s žáky hudebního oboru na třídní soustředění. Jaké náležitosti z oblasti BOZ bychom měli mít na paměti a jaké dokumenty bychom měli mít? Měli by rodiče něco podepisovat nebo žáci podepisovat nějaké poučení o chování atd.?

Školské předpisy ani jiné předpisy neupravují výslovně bezpečnost a ochranu zdraví při krátkodobých soustředěních. Nutno totiž podotknout, že školské předpisy pojednávají o bezpečnosti a ochraně zdraví pouze při lyžařském výcviku a o sportovně turistickém výcviku, a to v Metodickém pokynu MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy Č.j.: 37 014/2005-25. Jinak ze školských předpisů pojednává o školách v přírodě pouze v jediném ustanovení vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních. Ostatní předpisy o této problematice mlčí. Na rozdíl od školských předpisů však předpisy hygienické se otázkou pobytu dětí a žáků při zotavovacích akcích a na školách v přírodě zabývají velice podrobně. Základ právní úpravy nalezneme v samotném zákoně č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, nicméně další podrobnější úprava je obsažena ještě ve vyhlášce

č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů, a ve vyhlášce č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.

Pod pojmem zotavovacích akcí však podle zákona o ochraně veřejného zdraví rozumíme organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti. U vás, protože jde o pobyt na kratší dobu než 5 dnů, se pak jedná o tzv. jinou podobnou akci pro děti podle § 12 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (v platném znění). Podle tohoto ustanovení pak musí osoba, která akci pořádá, zajistit hygienicky nezávadný stav zařízení, zásobování akce pitnou vodou v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem pro zotavovací akce a účast pouze fyzických osob, které splňují podmínky stanovené v § 10 odst. 1 a 3, tj. že s dětmi musí být jako dozor nebo zdravotník osoba k této činnosti zdravotně způsobilá. Dále, že fyzické osoby činné při stravování musí splňovat požadavky stanovené pro výkon činností epidemiologicky závažných.

Pokud se týká lékařského posudku o zdravotní způsobilosti dítěte k zotavovací akci, tak to zákon č. 258/2000 Sb. (v platném znění) vyžaduje jen k zotavovacím akcím a ke školám v přírodě. K tzv. jiným podobným akcím se výslovně zdravotní posudky nevyžadují, ale rozhodně to lze v každém případě doporučit. U zdravotní způsobilosti dítěte pro účast na škole v přírodě nebo zotavovací akci platí, že posudek vydává praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje, tento posudek má platnost jednoho roku a jeho vzor je uveden v příloze vyhlášky č. 106/2001 Sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů. Zákonný zástupce dítěte pak před odjezdem dá čestné prohlášení, že dítě nejeví známky akutního onemocnění (například horečky nebo průjmu), a že ve 14 kalendářních dnech před odjezdem do školy v přírodě nepřišlo do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy, ani mu není nařízeno karanténní opatření. V neposlední řadě je třeba požadovat, aby každý žák měl u sebe na akci pro případ ošetření ve zdravotnickém zařízení průkaz své zdravotní pojišťovny a znal své rodné číslo.

O tom, že žáci musí být před odjezdem na každou akci, ať je to jednodenní výlet nebo třídní pobyt na škole v přírodě řádně poučení a že o tom

musí být proveden záznam (nejlépe v třídní knize) asi není pochyb. Žákům by měla být znovu zopakována především disciplína chodců a měli by být seznámeni s bezpečností při ubytování apod., přitom je možno se inspirovat ve výše vzpomínaném metodickém pokynu MŠMT, ten sice není pro školy závazný (je závazný jen pro školy zřízené přímo MŠMT), ale ostatní školy ho mohou používat podpůrně. Jinak snad platnost vyhlášky č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, v které se pojednává o dozoru nad žáky, netřeba připomínat.

Prostor na žáka v počítačové učebně

Na dotaz odpověděla JUDr. Eva Dandová
19.12.2007

V naší škole plánujeme zařídit novou počítačovou učebnu, ale nevíme, jak velký má být pracovní prostor na žáka, aby splňoval hygienické a bezpečnostní předpisy.

Na Vaše otázky Vám dá odpověď vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. Podle jejího ustanovení § 4 odst. 2 platí, že v prostorech zařízení pro výchovu a vzdělávání s výjimkou škol v přírodě a provozoven pro výchovu a vzdělávání musí na 1 žáka připadnout v učebnách nejméně 1,65 m², v odborných pracovnách, laboratořích a počítačových učebnách, v jazykových učebnách a učebnách písemné a elektronické komunikace nejméně 2 m². Tak to je minimální prostor na jednoho žáka.

Dále pak podle ustanovení § 11 odst. 1 platí, že zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovny pro výchovu a vzdělávání musí být vybaveny nábytkem, který zohledňuje rozdílnou tělesnou výšku dětí a žáků. Velikostní typy školního nábytku a ergonomické zásady práce žáků vsedě jsou upraveny v příloze č. 2 této vyhlášky. Pracovní stoly musí mít matný povrch.

Nakonec podle ustanovení § 13 odst. 2 a 3 platí, že pracoviště u zobrazovacích jednotek musí být umístěna tak, aby žáci nebyli oslňováni jasem osvětlovacích otvorů a ani se jim tyto otvory nezrcadlily na zobrazovací jednotce. Svítidla musí být vhodně rozmístěna a mít takové rozložení jasů a úhly clonění, aby se nezrcadlila na zobrazovací jednotce a nedocházelo ke ztížení zrakového úkolu. Vzdálenost očí od zobrazovací jednotky musí být nejméně 0,5 m od horního okraje zobrazovací jednotky ve výši očí. U pracovišť se

zobrazovacími jednotkami musí být pro zachování dobrých podmínek vidění, zrakové pohody i vyhovující pracovní polohy zajištěna pro všechny uživatele možnost úprav pracovního místa podle jejich individuálních potřeb (zejména podle tělesné výšky a prováděných činností) a regulace denního osvětlení. Jinak samozřejmě vyhláška obsahuje i zásady osvětlení, větrání apod.

Musí být ve školce v přírodě zdravotník?

Na dotaz odpověděla JUDr. Eva Dandová
11.06.2007

Musí být ve škole v přírodě vyškolený zdravotník i v případě, že jedeme z mateřské školy do školy v přírodě s počtem 19 dětí a třemi učitelkami jako dozor? Podle zákona č. 258/2000 Sb. § 8 ve znění č. 246/2006 § 8 se definuje jako zotavovací akce organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů. Znamená to tedy, že na počet menší než 30 dětí se vztahují jiné podmínky? Pokud ano, tak kde jsou uvedeny?

Pro školy (a tedy i mateřské školy) a školská zařízení platí jedno ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů a to je ustanovení § 29 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Toto ustanovení je samozřejmě velice obecné a o počtech učitelek, které mají jet jako dozor s těmi z mateřské školy, nehovoří. Podrobnější je pak v tomto směru vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, která v § 5 odst. 2 až 5 stanoví „(2) K zajištění bezpečnosti dětí při pobytu mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, stanoví ředitel mateřské školy počet pedagogických pracovníků tak, aby na jednoho pedagogického pracovníka připadlo nejvýše

a) 20 dětí z běžných tříd, nebo

b) 12 dětí ve třídě, kde jsou zařazeny děti se zdravotním postižením.

(3) Výjimečně může ředitel mateřské školy zvýšit počty dětí uvedené a) v odstavci 2 písm. a), nejvýše však o 8 dětí, nebo b) v odstavci 2 písm. b), nejvýše však o 11 dětí.

(4) Při zvýšení počtu dětí podle odstavce 3 nebo při specifických činnostech, například sportovních činnostech, nebo při pobytu dětí v prostředí náročném na bezpečnost určí ředitel mateřské školy k zajištění bezpečnosti dětí dalšího pedagogického pracovníka, ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je způsobilá

k právním úkonům a která je v pracovněprávním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost mateřské školy.

(5) Při zajišťování zotavovacích pobytů, popřípadě výletů pro děti, určí ředitel mateřské školy počet pedagogických pracovníků tak, aby byla zajištěna výchova dětí, včetně dětí se zdravotním postižením, jejich bezpečnost a ochrana zdraví."

Z toho pohledu tedy požadavky školského zákona i prováděcí vyhlášky splňujete. Jak správně v dotaze uvádíte, předpisy o ochraně veřejného zdraví definují zotavovací akci jako organizovaný pobyt 30 a více dětí, takže pokud se budeme držet důsledně výkladu zákona – při pořádání školy v přírodě, na kterou pojedou 19 dětí, zdravotníka mít nemusíte. Dnes ale, jak vyplývá z ustanovení § 29 školského zákona, za bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů odpovídají především ředitelé školy. Ti si musí sami podle svých vlastních podmínek školy vyhodnotit rizika a musí si stanovit opatření a to se v plném rozsahu týká i školy v přírodě. Proto si musí sama ředitelka školy zvážit, zda tři učitelky na 19 dětí dostatečně zajistí dozor nad žáky. To skutečně nelze nějakým způsobem zobecnit, kolik učitelek má být určeno na kolik žáků. Přitom se musí brát v úvahu podmínky, kam se pojedou, jací pojedou žáci (v úvahu se bere jejich zdravotní stav a i rozumová vyspělost), jaké tam bude ubytování, jak tam bude dosažitelná lékařská první pomoc atd. a to skutečně nelze v právním předpisu zobecnit.

Student si hrál o přestávce s míčem a přivodil si úraz

Na dotaz odpověděla Lenka Charvátová, odborná poradkyně v BOZP
23.06.2006

Plnoletý student si o přestávce ve třídě hrál s míčem a při rozmachu rukou praštil do zdi a zlomil si kůstku na dlani. Je to úraz pro uplatnění nároku u pojišťovny školy, nebo nedbalost studenta?

Úraz je úrazem školním, neboť se stal v době školní výuky byť o přestávce. Není rozdíl, zda je student plnoletý či ne. Ovšem předpokládám, že studenti byli řádně a prokazatelně seznámeni, jak se mají o přestávce chovat, jak chránit bezpečnost svoji i svých spolužáků. Student porušil bezpečnostní pravidla svým chováním, myslím, že hrát si s míčem ve třídě není dovoleno. Úraz sepište. Pokud nebyla absence žáka, tak do knihy úrazů, pokud měl žák absenci alespoň jeden den, je nutné sepsat záznam o školním úrazu se všemi náležitostmi a povinnostmi a jeho

odeslání dle vyhl. č. 64/2005 Sb. Studentu náleží i odškodnění úrazu, ale protože porušil pravidla bezpečného chování, odpovědnosti za úraz se zčásti zprostíte a odškodné zkrátíte až o dvě třetiny. Pojišťovna tedy nevyplatí celou 100% částku za úraz. Do záznamu o úrazu nezapomeňte uvést, jaké konkrétní předpisy student porušil (např. školní řád).

Dozor nad žáky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním

Na dotaz odpověděla Lenka Charvátová, odborná poradkyně BOZP
12.05.2006

Je ředitel školy povinen zajistit dozor nad žáky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním, když žáci odejdou z dopoledního vyučování a z jedné budovy přecházejí do druhé na oběd? Po obědě přicházejí zpět na odpolední vyučování. Musí ředitel školy zajistit dozor mezi dopoledním a odpoledním vyučováním v budově školy?

Zde bych použila Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Pokud školou zřizovanou MŠMT nejste, měl vám podobný předpis vydat váš zřizovatel. Nicméně držela bych se tohoto předpisu, který v čl. 10 odst. 2 Dozor nad žáky říká: "Pedagogický pracovník koná dozor nad žáky ve škole před vyučováním, po vyučování, o přestávkách mezi dvěma vyučovacími hodinami, podle potřeby při přechodu žáků z jedné budovy školy do druhé budovy školy, do školní jídelny, školní družiny apod. ...." Výklad odborových inspektorů říká že, "pojem PODLE POTŘEBY je zavádějící, protože ve své podstatě je zodpovědná škola za škodu, která vznikla žákům při vzdělávání nebo v přímé souvislosti s ním, tedy pokud bude přechod z budovy do jiné budovy v rámci výuky, je dozor nutný. V případě, že se jedná o přestávku mezi dopoledním a odpoledním vyučováním, dozor nutný není. O konkrétním systému rozhoduje ředitel školy ve školním řádu." UN 14-15/2006.

Se školkou na výletě

Na dotaz odpověděla Lenka Charvátová, odborná poradkyně BOZP
09.12.2005

Mám dceru, která navštěvuje školku. Školka pořádá výlety autobusem a na jedné sedačce sedí třeba pět dětí a ještě některé sedí na stupínkách v uličce nebo přímo v uličce. Ráda

bych se zeptala, zda je možné takto děti od 3 do 6 let přepravovat? Kdo odpovídá za bezpečnost dětí při jízdě? Řidič nebo učitelky?

Problematiku řeší zákon 361/2000 Sb., v platném znění, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. V autobuse může sedět více dětí na jedné sedačce, nesmí být mladší 3 let a starší 12 let, řidič nesmí překročit rychlost 70 km v hodině. Od 1. 7. 2006, kdy začne platit novela silničního zákona, bude mít autobus výjimku až do 1. 5. 2008, že nebude muset mít sedačku (zádržný systém) pro každé dítě, ale do té doby nesmí na dálnice a rychlostní silnice. Po tomto datu už bude muset být v autobusech, které povezu děti mimo město, autosedačky nebo jiný vhodný zádržný systém. V uličkách by děti neměly sedět, vždy je nutné zhodnotit možná rizika a tady myslím jsou dost velká. Za přepravu dětí v autobuse zodpovídá dopravce.

Počet učitelů na zájezdu

Na dotaz odpověděla Lenka Charvátová, odborná poradkyně BOZP
07.11.2005

Jaký počet pedagogických pracovníků je nutný k vyslání 38 žáků na vzdělávací zájezd do Vídně na dva dny?

Vyhláška 48/2005 Sb. v platném znění, o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky (předpokládám, že se ptáte na základní školu), v § 3 odst. 2 udává, kolik žáků připadá na jednoho učitele a dále "s ohledem na náročnost zajištění bezpečnosti žáků je v pravomoci ředitele zajistit vhodný počet pedagogických pracovníků"! Ve věstníku č. 8/2005 jsou zrušeny některé metodické pokyny (a jejich dost), mezi nimi i metodický pokyn o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních č.j. 29 159/2001-26, kde byly i zahraniční výjezdy. Čili vše je v kompetenci a odpovědnosti ředitele školy!

Skleněné dveře na chodbách škol

Na dotaz odpověděl Ing. Jan Romaněnko
20.07.2005

Mohou být na chodbách výplně ve dveřích z obyčejného skla? Existuje nějaká norma, která ukládá řediteli školy, aby výplně ve dveřích nebyly skleněné a v případě, že ano tak pouze z bezpečnostního skla ?

Tato problematika je řešena v příloze nař. vlády č. 101/2005 Sb. o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí a to v čl. 3.4.

Účast dětí na mezinárodním hudebním festivalu v zahraničí

Na dotaz odpověděl Ing. Jan Romaněnko
04.07.2005

Vysíláme skupinu 35 žáků ve věku 10 až 18 let na mezinárodní hudební festival do zahraničí (Itálie, 7 dní). Děti budou na festivalu aktivními účastníky (pěvecký sbor). V jakém předpise bychom našli informaci, zda je nutno s sebou mít zdravotnický doprovod (zdr. sestru). Pedagogové, kteří se sborem jedou, mají čerstvé osvědčení o absolvování akreditovaného semináře o poskytování první pomoci. Metod. pokyn o zaj. bezp. a zdraví žáků ani metod. pokyn o výjezdech do zahraničí nutnost zdravotnického doprovodu nezmiňuje.

V tomto případě se nejedná o zotavovací akci podle vyhlášky 106/2001 Sb. ve znění vyhl. č. 148/2004 Sb. A proto není nutné mít s sebou zdravotnický doprovod a je dostačující proškolení pedagogických pracovníků o poskytnutí první pomoci.

Bezpečnost žáků o polední přestávce

Na dotaz odpověděl Ing. Jan Romaněnko
01.07.2005

Jak a zda vůbec by měla škola zajišťovat bezpečnost žáků v době mezi dopoledním a odpoledním vyučováním. A to i s ohledem na to, že využívá více budov ve městě.

Podle Pracovního řádu, čl. 14 - jestliže ředitel školy povolí žákům pobyt ve škole před vyučováním, mezi dopoledním a odpoledním vyučováním nebo po vyučování, zabezpečí jejich dozor. V případě, že nepovolí pobyt žáků ve škole, přebírají odpovědnost za žáky zákonní zástupci. O této skutečnosti je třeba informovat zákonné zástupce a upravit tyto podmínky ve školním řádu.

OOPP žáků SŠ

Na dotaz odpověděl Ing. Jan Romaněnko
29.06.2005

Pracuji jako učitelka na Střední zdravotnické škole a chodím tedy i na odbornou praxi. S kolegyněmi se neustále dohadujeme o dodržování BOZP při práci studentů. Chtěla bych se tedy zeptat, jestli existuje nějaký odkaz, kde je přesně řečeno, jak se mají chránit studenti při výcviku odborné praxe v nemocnici (příp. v jakých případech musí používat ochranné rukavice).

Odpověď: Za bezpečnost a ochranu zdraví studentů ve škole i na odborné praxi odpovídá škola podle nař. vlády 108/1994 Sb. ve znění pozdějších předpisů, a to v § 27. O přidělení osobních ochranných pracovních prostředků (OOPP) rozhoduje ředitel školy na základě vyhodnocení rizik.

Úraz v mateřské školce

Na dotaz odpověděl Ing. Jan Romaněnko
27.06.2005

Dcera si ve školce zlomila na jejich hřišti ruku v lokti během dopoledního hraní. Bohužel paní učitelka usoudila, že se jí nic nestalo a zavolala nám až ve 14:00 když už dcera bolestí hodně brečela. Rád bych se zeptal jestli školka zodpovídá za úraz a jestli má dcera nárok na bolestné. Paní učitelka mi pouze suše oznámila, že pojistku nemají a že je to naše povinnost mít pojištěnou dceru. My samozřejmě pojistku máme, ale přece školka se nemůže zříkat veškeré odpovědnosti. Prosím o radu jak v tomto případě postupovat.

Podle občanského zákoníku § 422

1. Nezletilý nebo ten, kdo je stížen duševní poruchou, odpovídá za škodu jím způsobenou, je-li schopen ovládnout své jednání a posoudit jeho následky; společně a nerozdílně s ním odpovídá, kdo je povinen vykonávat nad ním dohled. Není-li ten, kdo způsobí škodu, pro nezletilost nebo pro duševní poruchu schopen ovládnout své jednání nebo posoudit jeho následky, odpovídá za škodu ten, kdo je povinen vykonávat nad ním dohled.
2. Kdo je povinen vykonávat dohled, zprostí se odpovědnosti, jestliže prokáže, že náležitý dohled nezanedbal.
3. Vykonává-li dohled organizace, její pracovníci dohledem pověřeni sami za škodu takto vzniklou podle tohoto zákona neodpovídají; jejich odpovědnost podle pracovněprávních předpisů není tím dotčena.

Z tohoto vyplývá, že školka není povinná pojistit děti a je povinností zákonného zástupce prokázat

zavinění ze strany školky a pokud prokáže zavinění, je povinna školka tento úraz odškodnit.

Bezpečnost žáků při jízdě hromadnou dopravou

Na dotaz odpověděl Ing. Jan Romaněnko
23.06.2005

Jakým způsobem ošetřit bezpečnost žáků, pokud jedou hromadnou dopravou s vyučující na taneční soutěž.

Podle čl. 14 Pracovního řádu se dozor nad žáky koná mimo jiné i při akcích organizovaných školou v rámci výuky i mimo vyučování a to i při dopravě veřejným dopravním prostředkem popř. hromadnou dopravou. Musí být dodržen § 3, vyhl. č. 48/2005 Sb. v platném znění, o základním vzdělávání – bezpečnost a ochranu zdraví žáků při akcích konaných mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, zajišťuje právnická osoba, která vykonává činnost školy, svými zaměstnanci, vždy však nejméně jedním pedagogickým pracovníkem. Při akcích konaných mimo místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, nesmí na jednu osobu zajišťující bezpečnost a ochranu zdraví žáků připadnout více než 25 žáků.

Studijní praxe žáka střední školy

Na dotaz odpověděl Ing. Jan Romaněnko
20.06.2005

Student střední školy by v naší firmě chtěl vykonávat studijní praxi. Nemáme proti tomu námitek, ale ke smlouvě o konání praxe, kterou nám předložila školka, máme připomínky a zajímalo by mne, kdo má pravdu. Cituji ze smlouvy: Nemocenské pojištění žáka během praxe se řídí platnými předpisy. Za pracovní úrazy, které se přihodí žákovi během praxe nebo v přímé souvislosti s ní, odpovídá organizace, v níž byl v době pracovního úrazu činný.. Utrpí-li žák během praxe úraz, musí být tento řádně zaregistrován a ohlášen podle platných směrnic a žák odškodněn podle zákona, konec citace. Při konzultaci s ředitelem školy mi bylo sděleno, že se máme o žáka postarat se vším všudy tudíž i provést pojištění a praxe bude zdarma. Já tvrdím, pokud dojde k úrazu tento sepíšeme a záznam odešlu jeho škole, samozřejmě zajistíme proškolení dle osnovy, žák bude přidělen k našemu mistrovi, obdrží potřebné OOPP.

Náš provoz je složitý, je zde spousta zdvihadel, dopravníků a jiného strojního zařízení a jak se říká čert nikdy nespí, proto bych se chtěla dopátrat pravdy a mít ve smlouvě jasné podmínky.

V první řadě si ředitel plete základní pojmy, a to v tom, že student nebude mít pracovní úraz, ale školní úraz a to podle vyhlášky 64/2005 Sb., kterou je povinen se řídit (pojem registrovaný úraz již neexistuje!!). Je třeba vycházet z § 29 zákona 561/2004 Sb. v platném znění, a to z odst. 2 a 3: „Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Školy a školská zařízení jsou povinny vést evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, k nimž došlo při činnostech uvedených ....

Z nař. vlády č. 108/1994 Sb. v platném znění, odst. 4 vyplývá: „Žákům gymnázií a středních odborných škol a žákům vyšších odborných škol, pokud ke škodě došlo při teoretickém vyučování a praktickém vyučování ve škole nebo v přímé souvislosti s ním, odpovídá příslušná škola; pokud ke škodě došlo při praktickém vyučování u právnické nebo fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, odpovídá právnická nebo fyzická osoba, u níž se vyučování uskutečňovalo. Pokud ke škodě došlo při výchově mimo vyučování ve školském zařízení nebo v přímé souvislosti s ní, odpovídá za škodu školské zařízení.

Podmínky praxe je ale potřeba upřesnit ve smlouvě mezi školou a vaší organizací!!

Jaké jsou bezpečnostní předpisy při zajišťování škol v přírodě?

Na dotaz odpověděl Ing. Jan Romaněnko
16.06.2005

Jaké jsou bezpečnostní předpisy při zajišťování škol v přírodě?

Škola v přírodě patří mezi zotavovací akce a vztahují se na ni tedy všechny předpisy jako na zotavovací akce. A to vyhl. č. 106/2001Sb. ve znění 148/2004 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti.

Dále je třeba vycházet s vyhl. č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání ve znění pozdějších předpisů, kde je v § 1, odst. 9 uvedeno: „mateřská škola může organizovat zotavovací pobyty dětí ve zdravotně příznivém prostředí...“ a v § 5, odst. 5 je

uvedeno: „při zajišťování zotavovacích pobytů pro děti určí ředitel mateřské školy počet pedagogických pracovníků tak, aby byla zajištěna výchova dětí a jejich bezpečnost a ochrana zdraví.“ Dále se o škole v přírodě hovoří v § 10, vyhl. č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních.

V neposlední řadě musí ředitel školy vyhodnotit všechna rizika možného ohrožení zdraví dětí a informovat o nich prokazatelně zaměstnance.

Rozchod na výletě

Na dotaz odpověděl Ing. Jan Romaněnko
10.06.2005

Zajímá mne, je - li možné, aby žáci např.9.tříd dostali na výletě rozchod ve dvojicích, aby mohli plnit dané úkoly v pracovních listech na předem vytyčené a známé trase, kdy vyučující bude čekat na předem určeném místě v určenou dobu /15 min.před/ a tam se žáci zase sejdou.

Vycházíme z Pracovního řádu, čl. 14, odst. 3. O způsobu zajištění náležitého dozoru rozhoduje ředitel školy. Vychází z konkrétních podmínek a přihlíží zejména k vykonávané činnosti, věku žáků a jejich rozumové vyspělosti, dopravním a jiným rizikům. Takže, pokud odpovím na Vaš dotaz, je možné postupovat podle toho, jak jste uvedla. Ale je důležité, zda s tím bude souhlasit ředitel školy, který má poslední slovo.

Školní výlet formou vodáckého kurzu

Na dotaz odpověděl Ing. Jan Romaněnko
08.06.2005

Chtěla bych se svou třídou, 7. ročník ZŠ, absolvovat školní výlet formou vodáckého kurzu poskytovaného cestovní kanceláří s tímto zaměřením. CK poskytuje lodě, vesty, pádla a školené instruktory. Naše vedení mi však sdělilo, že za žáky zodpovídám já a pokud nejsem proškolený instruktor, nemůžeme takový výlet podniknout. Obrátila jsem se na CK jak toto řeší ostatní klienti – neřeší. Kdo má tedy pravdu, já nebo můj nadřízený?

Jakoukoliv akci konanou školou (výlet, exkurze, ...) musí povolit ředitel školy! Podle nař. vlády č. 108/1994 Sb. ve znění pozdějších předpisů, § 27, odst. 2, za škodu, která vznikla žákům základních škol při vyučování nebo v přímé souvislosti s ním, odpovídá škola. Učitel odpovídá

za bezpečnost a zdraví žáků po celou dobu výletu a to vykonáváním dozoru nad žáky. Záleží tedy pouze na řediteli školy, zda uzavře smlouvu s touto CK, ve které bude přesně definováno, kdo a za jakých podmínek povede vodácký výcvik. V každém případě nic nebrání tomu, aby byl takový výlet uskutečněn. Důležitý je ale souhlas rodičů, protože svěřujete žáky jiné právnické nebo fyzické osobě!

Počet žaku při laboratorních pracích

Na dotaz odpověděl Ing. Jan Romaněnko
07.06.2005

Jaký je nejvyšší možný počet žáků při laboratorních pracích v chemii nebo fyzice?

Podle vyhl. č. 48/2005 Sb. v platném znění, o základním vzdělávání a to § 4, odst. 7, je nejvyšší počet žáků ve třídě 30. Dále podle § 5, odst. 3, lze v souladu se školním vzdělávacím programem na výuku některých předmětů dělit třídy na skupiny. Podle § 5, odst. 4, se počet skupin a počet žáků ve skupině určí zejména podle prostorových podmínek, personálních a finančních podmínek školy, podle charakteru činnosti, v souladu s požadavky na jejich bezpečnost a ochranu zdraví. O počtu žáků ve skupině tedy rozhoduje ředitel školy.

Zájezd do zahraničí

Na dotaz odpověděl Ing. Jan Romaněnko
01.06.2005

Jsem učitelka I. stupně a jedu s 10 dětmi naší školy na poznávací zájezd do Anglie. Kde najdu informace o tom, jaké jsou moje povinnosti při dozoru nad dětmi, jak mám postupovat v případě úrazu dětí, popř. mém, kdo převezme dozor nad nimi.

Předpokládám, že tuto akci pořádá Vaše škola? V tom případě se na Vás vztahuje v souvislosti se zajišťování dozoru nad žáky Pracovní řád, čl. 14 – akce organizovaná školou. V případě úrazu žáka je to školní úraz a postupujete podle vyhl. č. 64/2005 Sb. o evidenci úrazů dětí, žáků a studentu. V případě, že by se cokoliv stalo Vám, tak odpovědnost za zajištění dozoru nad žáky nese škola (ředitel školy).

Osobní ochranné pracovní prostředky, na které mají žáci nárok

Na dotaz odpověděl Ing. Jan Romaněnko
30.05.2005

Pracuji na škole s mnoha učebními obory. Ráda bych se dozvěděla vše o OOPP, na které mají žáci nárok, jaké pracovní oděvy a obuv jsou doporučovány – obor truhlář, automechanik, kadeřník, fotograf, kuchař, číšník, cukrář a prodavač.

Nedá se říci, že na OOPP mají nárok i studenti oborů, které zde uvádíte. Také Vám nemohu přesně říci, jaké OOPP bych doporučil. Vše záleží na zhodnocení rizik na určitém pracovišti a určité pracovní činnosti. Vzhledem k tomu, že hlava pátá se podle § 206 ZP vztahuje i na studenty SOU při přípravě na povolání, je možné jim po zhodnocení rizik přidělit OOPP a to podle § 133a, ZP a nař. vlády č. 495/2001 Sb. Vše záleží na rozhodnutí ředitele školy a samozřejmě také na finančních možnostech školy. Pokud ředitel školy do směrnice na používání OOPP zahrne i studenty SOU, stanou se tyto OOPP pro ně nárokové.

Práce dětí v dětském domově

Na dotaz odpověděla Lenka Charvátová, odborná poradkyně BOZP
01.12.2004

Má uklízečka v dětském domově právo vyžadovat po vychovatelce, aby úkolovala děti (věk nad 15 let) věšením záclon

Vyhláška 288/2003 Sb. práce a pracoviště zakázané těhotným ženám a mladistvým upravuje možnosti práce mladistvých a podmínky, za nichž mohou mladiství práce vykonávat z důvodu přípravy na povolání. Práce zakázané mladistvým jsou např. dle §6 písm. o) za 3 – ve výškách nad 1,5m měřeno od úrovně podlahy po úroveň chodidel a nad volnou hloubkou. Vyhláška obsahuje i přílohu, kde jsou váhové limity, co mohou mladiství zvedat a přenášet.

I když je možné, že paní uklízečka sleduje výchovné cíle (snaha zapojit děti do domácích prací), jedná se pro mladistvé o činnost nebezpečnou a v případě úrazu to bude právě vychovatelka, která za něj bude zodpovídat. Zmíněná činnost je v pracovní náplni uklízečky, která nemůže úkolovat ani děti ani ostatní zaměstnance dětského domova, aby ji vykonávali za ni. O případné pomoci by mohl rozhodnout ředitel dětského domova, který ve vnitřním řádu zohlední pomoc dětí při domácích pracích, ale současně bude brát ohled na zmíněné právní úpravy práce mladistvých.

Předpis č. 14 269/2001-26 BOZP při práci a při výchovně vzdělávací činnosti

Na dotaz odpověděla JUDr. Eva Dandová.
15.11.2004

Prosím o zaslání, popřípadě navigaci na předpis č. 14 269/2001-26 BOZP při práci a při výchovně vzdělávací činnosti.

Předpis č. 14 269/2001-26 je Pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení a tento byl vydán 16. 5. 2001, nabyl účinnosti 1. 7. 2001 a byl publikován v č. 5/2001 Věstníku MŠMT.

Skladování chemických a nebezpečných látek na základních školách

Na dotaz odpověděla JUDr. Eva Dandová
06.09.2004

Kde najdu pokyny pro skladování a manipulaci nebezpečných chemických látek užívaných při výuce na základní škole?

Pokyny k nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky jsou obsaženy nově (v souvislosti s přijetím zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích) v ustanovení § 44a zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů. Toto ustanovení se obecně vztahuje na všechny právnické a fyzické osoby, tedy i na školy. Jinak je třeba samozřejmě při výuce chemie a při laboratorních pracích vycházet i z Metodického pokynu 29 159/2001-26 k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních.

Odpovědi na otázky uvedené na www.bozpinfo.cz a v tomto dokumentu nejsou právně závazné.

Zdroj: www.bozpinfo.cz RADY PRO VÁS / OTÁZKY A ODPOVĚDI / Školství.

Časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti (Journal of Safety Research and Applications, JOSRA) je prvním recenzovaným odborným časopisem pro oblast výzkumu, vývoje a aplikací v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a souvisejících oborech v České republice. Začal vycházet v roce 2008 a je vydáván Výzkumným ústavem bezpečnosti práce, v.v.i.

Slouží jako nástroj pro transfer výzkumných poznatků, znalostí a odborných informací do praxe, pro komunikaci mezi odborníky v ČR i zahraničí. Časopis je koncipován především s ideou snadnější a rychlejší výměny informací formou článků odborníků výzkumných institucí, vysokých škol, ústavů Akademie věd ČR a další odborné veřejnosti.

Tématické vymezení:

- bezpečnost práce a řízení BOZP
- ergonomie a lidský činitel
- bezpečnostní inženýrství (prevence průmyslových havárií), environmentální rizika
- psychologie práce
- sociologie a socioekonomie
- pracovní prostředí, ochrana zdraví, hygiena práce
- vzdělávání, e-learning
- informační zdroje a systémy v BOZP
- technická bezpečnost
- pracovní lékařství
- prevence rizik a ochranné prostředky
- normalizace a právní předpisy

Elektronická verze je dostupná na adrese:

<http://www.bozpinfo.cz/josra/>

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.

Jeruzalémská 9, 116 52 Praha 1

tel.: +420 221 015 811

fax: +420 224 238 550

e-mail: vubp@vubp-praha.cz

VÚBP, v.v.i., poskytuje komplexní služby pro malé, střední i velké průmyslové a zemědělské podniky, včetně soukromých firem, a to v celé šíři problematiky dotýkající se bezpečnosti práce, pracovního prostředí, havarijního plánování, školení zaměstnanců i manažerů podniků. Dále zajišťuje schvalování a kontrolní zkoušky OOP, vytváří specializované databáze, nabízí SW programy, poradenské služby a služby střediska vědeckých informací - oborové knihovny bezpečnosti práce.

- provádí výzkum a vývoj v oblasti optimalizace pracovního komfortu jako předpokladu spolehlivosti a výkonnosti lidského činitele v pracovním systému,
- plní funkci národního analytického a koncepčního pracoviště v oblasti bezpečnosti ochrany zdraví při práci,
- zkoumá, ověřuje a aplikuje metody a prostředky prevence pracovních rizik,
- provozuje a rozvíjí informační systémy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- provádí výkony v oblasti zkušebnictví a certifikace dočasných stavebních konstrukcí,
- provádí posuzování shody osobních ochranných prostředků jako autorizovaná a notifikovaná osoba,
- je akreditován pro provádění zkoušek z odborné způsobilosti fyzických osob k zajišťování úkolů v prevenci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci dle zákona č. 309/2006 Sb.
- plní funkci výchovného, vzdělávacího a osvětového střediska a poradenského, informačního a konzultačního pracoviště v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, je odborným pracovištěm pro potřeby státní správy v oblasti prevence závažných průmyslových havárií.

<http://www.vubp.cz>

<http://www.bozpinfo.cz>

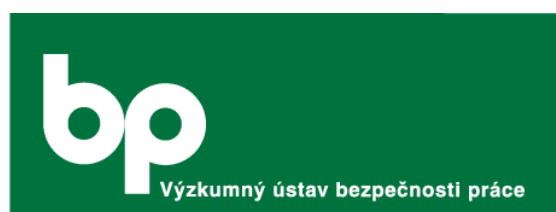
<http://www.bzpcz>

BOZP**i**info

- ▶ Aktuální informace z BOZP, bibliografie, články
- ▶ Odkazy na instituce, firmy a jejich www stránky
- ▶ Problematika BOZP v kontextu EU
- ▶ Právní předpisy, nařízení a směrnice platné v ČR
- ▶ Praktické rady, návody, upozornění
- ▶ Kampaně, výstavy a další akce v oblasti BOZP

<http://www.bozpinfo.cz>

E-mail: bozpinfo@vubp-praha.cz

Rychlý start do BOZP

VÚBP, Jeruzalémská 9, 116 52 Praha 1